

1. 2.

Pohorie s vyvinutým bohatým krasovým reliéfom, množstvom krasových útvarov ako závrty, priepasti, kaňony, vyvieracky, škrapové polia, jaskyne. Typická geologická stavba a svojrázny reliéf ovplyvnili vývoj rastlinných a živočíšnych spoločenstiev. Od roku 1979 územie zaradené do medzinárodnej siete biosférických rezervácií.



Národná prírodná rezervácia **Kečovské škrapy** (1) bola vyhlásená na ochranu teplomilnej vegetácie na svahoch s vyvinutými puklinovými škrapmi s bohatou a vzácnou faunou.



Jaskyňa Domicca (2) je najkrajšou a najznámejšou jaskyňou Slovenského krasu so sintrovou výzdobou, ktorú vyerodovala riečka Styx. Je súčasťou 21 km dlhého jaskynného systému prechádzajúceho do Maďarska.



3.

Prielom Muráň

Meandrujúci kaňon vyhĺbený **riekou Muráň** (3) vo vápencových bralách s výskytom jaskynných útvarov, zvyškami teplomilnej lesnej a stepnej vegetácie. V kamenolome Meliata nálezisko skamenelých živočíchov.



4.

CHKO Cerová vrchovina

Najmladšie pohorie južného stredného Slovenska vzniknuté z časti sopečnou činnosťou, s výskytom teplomilnej flóry a fauny na xerotermych stanovištiach. V predhori prírodné **kúpele Čiz** (4) s jódo-brómovou vodou, zamerané na liečbu pohybového ústrojenstva a cievné ochorenia. Kapacita 220 lôžok na krátkodobé i dlhodobé pobyty, s možnosťou všestranného kultúrneho a športového využitia.



5. 6.

Pozoruhodné lesné porasty v lokalitách Černok a Berc



V **Černoku** (5) pozostatky prestarnutých porastov tvorených prevažne drevinami dub a cer, s výskytom vzácných a chránených živočíchov, napr. mačka divá, datel veľký, osi rodu Vespa. V lokalite **Berc** (6) názorný príklad sukcesie lesa, zarastanie bývalých pastevných plôch, zbytky starých solitérnych dubov.



7. 8.

Významné stromy



Pamätný dub na Berci (7) má obvod kmeňa 690 cm, vo výške 1,30 m a vek stromu sa odhaduje na 200 rokov, je výrazná dominanta na zelenom turistickom chodníku z Gemerskej Hôrky do Gemera.

16.

Trstie

Horské rašelinisko (16) so vzácnou flórou a výskytom chránených rastlín - rosička okrúhlostá, pápamník pošvatý... Pomník botanika Václava Vraného, ktorý tu zahynul na botanickej vychádzke.



17.

Obec Rákos

Románsky kostol (17a) postavený v 12. storočí, so zachovalými vonkajšími a vnútornými freskami, patríaci rímsko-katolíckej cirkvi. Asi 1 km nad obcou **zrúcanina poľovnickeho zámku** (17b), ktorý využívali hradní páni z Muránskeho hradu.



18.

Platan javorolistý



Pri bývalých objektoch bane Rima-Muráň v obci Rákošská baňa rastú chránené stromy pozoruhodné svojimi rozmermi. Obvod kmeňa **platana javorolistého** (18) vo výške 1,3 m je 333 cm a obvod koruny 24 m.

23.

Pamätná tabuľa a pomník na hrobe Ludovíta Greinera

Ludovít Greiner (1796 - 1882) pôsobil ako riaditeľ Coburgovských lesov v Jelšave. Rodák z Nemecka pôsobil na Slovensku, kde sa venoval rozvoju lesníctva. Zakladal lesné školy, zaviedol systém do hospodárenia vyltorením hraníc porastov a zmapoval ich; zostrojil Greinerov výškomer, ktorým zamerával talianske štíty. V Jelšave je pochovaný (23a) a na budove mestského úradu má pamätnú tabuľu (23b).



24.

Románsky kostol v Šiveticiach

Rímsko-katolícky kostol (25) z polovice 13. storočia, prestavaný v roku 1750 na rotundu, s barokovým interiérom a románskymi nástennými maľbami.



25.

Ochtinská aragonitová jaskyňa



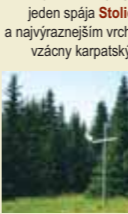
Unikátna **jaskyňa s bohatou aragonitovou výzdobou** (24), ktorá vznikala pôsobením špecifických hydrochemických pomerov. Je jednou z troch na svete sprístupnených aragonitových jaskýň. Považovaná za najkrajšiu slovenskú jaskyňu. Zapísaná do zoznamu Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

26.

Zdychavské skalky



27.

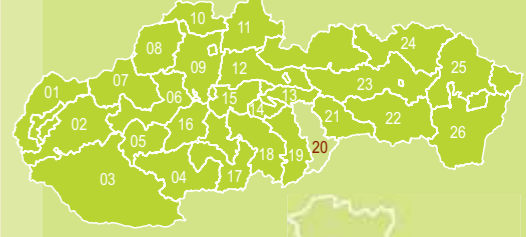


28. 32.

Národný park Muránska planina

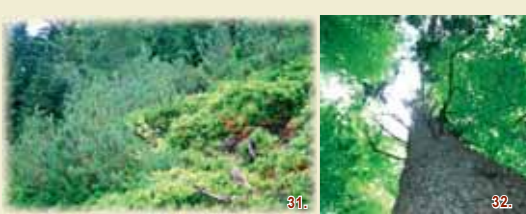


Obec Muráň (28) - východisko viacerých turistických chodníkov na Muránsku planinu. Prvá písomná zmienka pochádza z r.1453, obec s bohatou históriou ležiaca na južnom okraji mikroregiónu Muránska planina. Národný park zriadený v roku 1997 v krasovej oblasti situovaný v hornej planine s takmer všetkými krasovými útvarmi medzi obcami Muráň, Tisovec, Polomka, Červená Skala o výmere 20 318 ha. V rámci NP je 10 národných prírodných rezervácií, žijú tu takmer všetky druhy významných stavovcov, množstvo bezstavovcov, rastie tu 97 druhov chránených rastlín, najznámejšia z nich svetový endemit lykovec kričkovitý. Muránska planina je génoovou základňou smrekovca opadáveho a buka lesného. Turistami vyhľadávané lokality sú **Ladová jama** (29), ktorá je významným krasovým útvarom, **bralo Poludnica** (30) s výhladmi na Muráň, Revúcu a Stolické vrchy, Pod Vrbjarkou sa nachádza lokalita najnižšie rastúcej **kosodreviny** (31) na Slovensku vo výške 725 m n.m. V hrdzavej doline rastie aj najstaršia **jedľa biela** (32) na Muránskej planine, ktorej objem dreva sa odhaduje na 42 m³.



Tento materiál vydali LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY, š.p. Banská Bystrica pre potreby lesných informačných kancelárií. Autor textu a fotografií: Ing. Igor Vizslai Grafický návrh a spracovanie: Mária Gálová Sadaša: ÚVVP LVH SR Zvolen Autorská spolupráca: Ing. Jana Krenn, Ing. Ján Mičovský, ČSČ. Vytlačili: VKÚ, a.s., Harmanec Rok vydania: 2005 Vydanie prvé

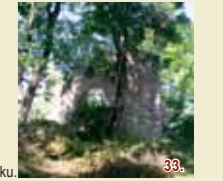
LESY Slovenskej republiky, š.p. Nám. SNP 8 975 66 Banská Bystrica Tel: 048 43 44 111 E-mail: lesysr@lesysk www.lesysk © LESY SR, š.p. Banská Bystrica



33.

Muránsky hrad

Zrúcanina stredovekého **hradu Muráň** (33), s kruhovým výhladom, ktorá stojí na brale Cigánka. Bol postavený v 13. storočí. Je to najvyššie položený gotický hrad (936 m n. m.) v strednej Európe. Nachádza sa na náuonom chodníku vedúcom z obce Muráň na Veľkú Lúku.



Turistický náučný chodník - Muráň - Muránsky hrad - Piesok (34).

Chodník vedie z obce Muráň turistickou značkou popri **Coburgovskom pomníku** (34) k zrúcaninám hradu Muráň a pokračuje na Veľkú Lúku, lokalita Piesok. Na trase náučného chodníka sa nachádzajú tabule s informáciami o živočíchoch, rastlinách, geológii, krasových útvaroch a lesných spoločenstvách Muránskej planiny.

35.

Stredisko chovu koní - dvor Veľká Lúka



Súčasťou Strediska chovu koní v Dobšinej je dvor na **Veľkej Lúke** (35), kde sú ustajnené zniebätá od odstavu a mladé žreboe a valuchy. Prevádza sa tu vývoj mladých koní na prácu v lese. Chov koní je zaujímavý tým, že väčšinu roka sú kone na voľnej pastve a denným prekonávaním značných vzdialeností za vodou a pastvou získavajú dobrú kondíciu a odolnosť voči klimatickým vplyvom.



Stredisko chovu koní - dvor Dobšiná (36).

12.

Hrad Drienok

Zrúcanina hradu z 13. storočia, hrad zanikol v 15. storočí. Na južnej časti **hradného vrchu** (12) priepasť hĺbkou 7,9 m. Nachádza sa na náuonom hodníku Drienok.

14.

Významné stromy



V areáli cintorína obce Ratkovské Bystré sú chránené stromy **gašтана jedlého** (14), výnimočné svojimi dimenziami. Ich špecifikum je v tom, že sú to najsevernejšie stále rodiace gaštaný na Slovensku v nadmorskej výške cca 430 m n.m.

13.

Kostol v obci Rybník

Gotický kostol z 13. storočia, renesančne prestavaný, gotické nástenné maľby zo 14. storočia, interier barokový z 18. storočia. Nezvyčajné pre celú oblasť je, že **kostol** (13a) je postavený nad obcou a **zvonica** (13b) priamo v obci.



Cesta vedúca z Filakovského na Muránsky hrad. Prechádza cez masív Trstie a významný vyhládokový bod **Nemcová** (15), s výhladom na Slovenské Rudohorie, Muránsku planinu, Nízke Tatry a pri dobrej viditeľnosti aj na Vysoké Tatry. Cesta sleduje historickú medzihradnú komunikáciu z roku 1644.



15.

Cesta Márie Séchy - Nemcová

19.

Vysoká pec

Kostol postavený na prelome 13. a 14. storočia stojaci priamo v obci **Sirk** (20). Dnes je vyhlásený za historickú pamiatku.

21.

Prvé Slovenské gymnázium v Revúcej

Gymnázium (21a) bolo založené v roku 1862, pôsobili na ňom významní predstavitelia nášho národa, napr. **Martin Kukučín** (21b). Bola to prvá úplná stredná škola, na ktorej sa vyučovalo a maturovalo v materinskom jazyku. Od roku 1991 je pôvodná budova s muzeálnou expozíciou i novšia budova gymnázia vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku.

22.

Mesto Jelšava



23.

Husitský kostol

Kostol postavený na prelome 13. a 14. storočia stojaci priamo v obci **Sirk** (20). Dnes je vyhlásený za historickú pamiatku.

24.

Najvyšší vrchol Stolických vrchov a súčasne celej geomorfologickej časti Slovenské rudohorie - 1476 m n.m. Na všetky strany mohutné chrbty, jeden spája **Stolica** (27) s druhým najvyšším a najvýraznejším vrchom Kohút, na ktorom rastie vzácný karpatský endemit rozchodník ročný.

25.

Najstaršia zachovaná zmienka o meste Jelšava (22) je z roku 1243, vyvinulo sa z podhradia rovnomenného hradu, ktorý zanikol už v 14. storočí. V meste kašiel Coburgovcov z konca 18. storočia, rokoková radnica z r.1781, klasicistická rešta z r.1845 - bývalý mestský hostinec. Región je známy ťažbou magnetitu.

26.

Obec Muráň (28) - východisko viacerých turistických chodníkov na Muránsku planinu. Prvá písomná zmienka pochádza z r.1453, obec s bohatou históriou ležiaca na južnom okraji mikroregiónu Muránska planina. Národný park zriadený v roku 1997 v krasovej oblasti situovaný v hornej planine s takmer všetkými krasovými útvarmi medzi obcami Muráň, Tisovec, Polomka, Červená Skala o výmere 20 318 ha. V rámci NP je 10 národných prírodných rezervácií, žijú tu takmer všetky druhy významných stavovcov, množstvo bezstavovcov, rastie tu 97 druhov chránených rastlín, najznámejšia z nich svetový endemit lykovec kričkovitý. Muránska planina je génoovou základňou smrekovca opadáveho a buka lesného. Turistami vyhľadávané lokality sú **Ladová jama** (29), ktorá je významným krasovým útvarom, **bralo Poludnica** (30) s výhladmi na Muráň, Revúcu a Stolické vrchy, Pod Vrbjarkou sa nachádza lokalita najnižšie rastúcej **kosodreviny** (31) na Slovensku vo výške 725 m n.m. V hrdzavej doline rastie aj najstaršia **jedľa biela** (32) na Muránskej planine, ktorej objem dreva sa odhaduje na 42 m³.

27.

Prírodná rezervácia (26) s výrazným mikoreliéfom, nachádza sa tu ojedinelý druh lesných plodov „rubeus“. Na lokalite prebieha výskum mikrolófy.



28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

101.

102.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

113.

114.

115.

116.

117.

118.

119.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

127.

128.

129.

130.



Milí návštevníci a priatelia lesa!
 Spoločným „poznávacím znamením“ stredného Gemera sú jeho nevšedné prírodné krásy, bohatá história a srdeční ľudia. Do tejto vzácné mozaiky nepochybne patria aj tunajšie lesy. A práve lesníci, ktorí sa o tieto lesy starajú, vám chcú v rámci projektu „Lesných informačných kancelárií“ (LIK) pomôcť zorientovať sa v bohatej ponuke svojho kraja. Pripravili sme pre vás túto mapu, ktorou zachytávame aspoň niekoľko zaujímavostí nachádzajúcich sa na území našich lesov. V rámci projektu LIK vám vždy radi poskytneme aj ďalšie informácie o lesných realitách, ktoré vám umožnia najstť po miestach súčasných ťažieb dreva, po lesných cestách i chodníkoch, či všade tam, kde si nás krásne slovenské lesy podmaňujú svojou silou i pokojom.
 História tunajších štátnych lesov siahá do roku 1935, no odľahlý prešla naša organizačná štruktúra viacerými zmenami. Obhospodarovanie lesov tu však bolo vždy na vysokej odborní úrovni. Možno vás bude zaujímať, že vzácné lesné porasty na Muránskej planine, ktoré sú dnes súčasťou rovnomerého národného parku, vďaka za svoj dobrý stav trvalej starostlivosti lesníkov. Výnimochou lesníckou aktivitou je Správa chovu koní v Muráni so sídlom v Dobšinej, ktorá zabezpečuje produkciu chudokrných koní plemena norik muránskeho typu, vhodných na približovanie dreva v lese ako aj na hipoterapiu.
 Na Odštepnom závode Lesov SR, š.p. v Revúci nájdete štyri lesné správy - v Muráni, Jelsave, Ratkovej a v Tornali. Tu sa nachádzajú aj sídla lesných informačných kancelárií, ktorými otvárame priestor nielen pre priblíženie jedinečných prírodných scenérií, lesných porastov či jednotlivých stromov, ale aj pre čo najširšiu spoluprácu lesníkov s verejnosťou. Nuž, vstúpte do krásnej prírody a vnímate jej podmanivú krásu.
 Nech sa páči ...!

Vaši lesníci
z Odštepného závodu Revúca
 LESY SR, š.p.
 Odštepny závod Revúca
 Na Slovenskej 2
 060 80 Revúca
 Tel.: +421 58 442 12 74, E-mail: lesyvr@lesy.sk
 www.lesy.sk

Starostlivosť o zver a poľovníctvo



Priprava dostatku krmiva na zimné obdobie, starostlivosť o krmelce, soliska a studničky je každoročná práca lesníkov v rezijných poľných revíroch. Aj samotné poľovníctvo treba chápať ako redukciu počtu zveri so zreteľom na zdŕavý stav. Selektívny odstriel trofejovej zveri zabezpečuje stále sa zlepšujúcu kvalitu trofejí.



Príprava dostatku krmiva na zimné obdobie, starostlivosť o krmelce, soliska a studničky je každoročná práca lesníkov v rezijných poľných revíroch. Aj samotné poľovníctvo treba chápať ako redukciu počtu zveri so zreteľom na zdŕavý stav. Selektívny odstriel trofejovej zveri zabezpečuje stále sa zlepšujúcu kvalitu trofejí.

Živá učebnica pestovania lesa



Severozápadný svah v lokalite Hienčová, kde je z hradného vrchu hradu Muráň názorne vidieť postup **prírodzenej obnovy** bukových lesov. Po dovŕšení rubného veku porastov sa pristupuje k ich obnove. Pozostávajú pôvodného porastu, presvetlené východiská obnovy, kde pod materským porastom nastupuje následný mladý porast bez umelého zalesňovania a dorúbané východiská, kde sa uvoľňuje prirodzené zmladenie, sa striedajú na ploche tak, aby nedošlo k narúšeniu stability porastov. Časovú postupnosť vidno na rôznych výškach mladých skupín.

Spracovávanie kalamity



Väčším spracovaním **ihličnatej kalamitnej hmoty** sa predchádza vývinu podkmeľno imyžu, ktorý pri preimození napáda aj zdravé smrekové porasty. Zalesnenie kalamitných plôch vlnodným sadbovým materiálom je zabezpečené do dvoch rokov od vzniku kalamity, čím vznikajú následne mladé lesné porasty.

Zalesňovanie a výchova mladých lesných porastov



V porastoch, kde nie je možné zabezpečiť úplnú obnovu prirodzeným zmladením, lesníci vykonávajú **zalesňovanie** pre danú lokalitu vhodným sadbovým materiálom. Následným ošetrovaním a ochranou proti burine a zveri a prerážkami vychovávajú mladé lesné porasty na stabilné a zdravotne odolné lesy, ktoré opäť za sto rokov dorastú do rubného veku a budú sa obnovovať.



Les má veľa funkcií. Zvyknú sa rozdeľovať na produkčné a verejnoprospešné. Produkčnou funkciou lesa je jeho schopnosť vytvárať drevnú hmotu. Oveľa dôležitejšie sú však funkcie verejnoprospešné. Niemi označujeme schopnosť lesa tvoriť a ohraničovať úrodnú pôdu, zachytávať a akumulovať čisté vzduch, produkovať kyslík, filtrovať vzduch, ponícovať prach a radioaktivitu, dezinfikovať životne prostredie pomocou fytoncidov, a napokon aj možno predovšetkým - poskytnúť našim telám odpočív a dušiam harmoniu...

A prosíme: Všetci, že naše lesy zadržiavajú 4-krát viac vody ako všetky vodné nádrže Slovenska?

Chaty a ubytovacie zariadenia

V krásnom lesnom prostredí vlastní LESY SR, š.p. dostatok chat a ubytovacích zariadení pre potreby turistov a návštevníkov regiónu.

- A LAPSÁ
- B STRÁNSKA
- C DOLINKA
- D DRIENOK
- E TVRDOSOVO
- F DLHÝ DIEL
- G SKALICA
- H KYPROV
- I ONDREJKA
- J LOPUŠNÉ
- K HAVRANÉ
- L STUDŇA
- M PŮVNO
- N NÁZNÁ KIAKOVÁ
- O MARETKVÁ
- P PRIEHALINA I.
- Q PRIEHALINA II.

Lesná informačná kancelária

LESNÉ INFORMAČNÉ KANCELÁRIE nájdete na odštepných závodoch a lesných správach **LESOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY, š.p., Banská Bystrica**. Zamestnanci tohto podniku vám v nich ochotne poskytnú informácie o lesníckych, ale aj turistických, kultúrnych a historických pozoruhodnostiach svojho regiónu. Zároveň tu radi prijímajú vaše pripomienky a podnety.

Lesné informačné kancelárie - kancelárie spolupráce lesníkov s verejnosťou!

Legenda

- Hranica OZ
- Sídlo LIK
- Pozoruhodnosti
- Pozorovanie zveri
- Jelenia
- Smrdľa
- Medveď
- Divačia
- Chaty a ubytovacie zariadenia
- Lesnícke riešie
- Stará hranica
- Nerodný park, prírodný park
- Chránená krajinná oblasť
- Turistický chodník
- Rezy výhled, vozňad
- Časť s pevným výhledom
- Majstorské chátové stromy, objekt
- Kozel
- Kopalka
- Rábor
- Hed
- Zúčastnená hranica
- Zásek
- Káňef
- Pevnosť, pomník
- Významy pamiatok, pomník
- Jaskňa nespasovaná verejnosi
- Jaskňa spásaná verejnosi
- Vozňad
- Kopalko
- Rozhľadňa alebo telegrafná veža
- Významy objekt
- Hesl, líbytrva, trosk, chat, chata
- Nemovnosť
- Autobemphing
- Tiborsko
- Motorist. silis
- Rakúšsko
- Heslén
- Elektrické vedenie
- Ohrada